

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIV TA‘LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT
O‘ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

**O‘ZBEK TILI TARAQQIYOTI VA
XALQARO HAMKORLIK
MASALALARI**

**XALQARO ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYA MATERIALLARI**

2025-yil 18-oktabr

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK
TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

**O‘ZBEK TILI TARAQQIYOTI VA XALQARO HAMKORLIK
MASALALARI**

Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari

2025-yil 18-oktabr

Toshkent – 2025

O'ZBEK VA TOJIK TILLARI INTERFERENSIYASI HAQIDA ABOUT THE INTERFERENCE OF UZBEKISTAN AND TAJIKISTAN LANGUAGES

DOI: 10.52773/tsuull.conf.2025.18.10/HJVY2353

Rahmonqulov Abdunazar

*Akademik Bobojon G'afurov nomidagi
Xo'jand DU dotsenti, filologiya fanlari nomzodi*

Annotatsiya: Maqolada tilshunoslikdagi nisbatan yangi tushuncha bo'lgan interferensiya hodisasining tabiati, mohiyati, ko'rinishlari, ichki turlari haqida so'z boradi. Va til kontakti tufayli sodir bo'luvchi bu lisoniy jarayonning qadimdan bir hududda bir geografik muhitda yashab kelayotgan o'zbek va tojik tillarining o'zaro ta'siri, lisoniy aloqalarida namoyon bo'lishi bo'yicha kuzatishlar umumlashtirilgan. Interferentiv ta'sirning ijobiy va salbiy tomonlari o'zbek va tojik tillarining o'zaro ta'siri misolida lingvistik ashyoviy (fakt) dalillar bilan asoslangan.

Kalit so'zlar: til kontakti, bilingvizm, interferensiya, interferentiv xato, salbiy interferensiya, ijobiy interferensiya, so'z o'zlashishi, izomorflik.

Annotation: The article examines the nature, essence, manifestations and internal types of the phenomenon of interference, which is a relatively new concept in linguistics. The article also summarizes observations on the interaction of the Uzbek and Tajik languages, which have lived for a long time in the same geographical environment in the same region, as well as the manifestation of linguistic connections.

The positive and negative aspects of the interference effect are substantiated by linguistic factual material using the example of the mutual influence of the Uzbek and Tajik languages.

Keywords: language contact, bilingualism, interference, interference error, negative interference, positive interference, word matching, isomorphism.

Interferensiya tilshunoslik fanida nisbatan yangi tushunchalardan biridir. Bu atamaning ayrim jihatlari S.M.Lokshinaning "Chet so'zlar qisqacha lug'ati"da izohlanishicha, lotincha inret-(o'zaro) va fertns- (ta'sir) so'zlaridan olingan bo'lib, bu atama o'zbekcha "o'zaro ta'sir" iborasiga to'g'ri keladi.

Dastlab fizika fanida qo'llangan ushbu atama tabiatdagi ikki yoki undan ortiq bir turdagi to'lqinlarning (ovoz to'lqini, elektromagnit to'lqini, nur to'lqini) o'zaro tutashuv nuqtalarida bir-biriga ta'siri natijasida kuchayishi yoki pasayishi jarayoniga nisbatan ishlatilgan. Tilshunoslikda interferensiya uning sotsiolingvistik yo'nalishiga oid tushuncha sifatida qaraladi. Vaynrx bu hodisani bilingv nutqida bir necha tillarni bilish natijasida vujudga kelgan til me'yorlaridan ixtiyoriy

ravishda chekinish holatlari tarzida tushunadi. M.Zokirov esa buni “Ona tilida mustahkamlangan til ko‘nikmalarini o‘rganilayotgan ikkinchi tilga ixtiyorsiz ravishda olib o‘tish natijasidir” deydi. Ba’zi olimlarning ishlarida interferensiya psixologiya faniga tegishli hodisa sifatida o‘rganilgan bo‘lsa, bazi ishlarda u ijtimoiy-psixologik tavsifiga keng o‘rin beriladi. Ko‘pchilik tilshunoslar tomonidan e’tirof etilgan qarashga asosan, **interferensiya** bir tilga xos xususiyatning boshqa til qurilishi yoki uning biror-bir hodisasiga beixtiyor o‘tkazilishidir.

Tilshunoslikda interferensiya tilning barcha sathlarida amal qiluvchi izomorf hodisalardan biri hisoblanadi. A.Berdialiyev interferensiyaning quyidagi turlarini e’tirof etadi: 1) fonetik-fonologik interferensiya; 2) leksik-semantik interferensiya; 3) morfologik interferensiya; 4) sintaktik interferensiya.

A.Berdialiyevning ta’kidlashicha, hamma tillarda ham har qaysi fonemaning adabiy nutqqa xos rasmiy ohangi “intonemasi” (uning tarkibiga urg‘u, melodiya, ritm, intensivlik, temp, tembr kabi prosodik elementlar kiradi) bo‘ladi.

Interferensiya jarayonini, o‘zga tilda ro‘y beradigan o‘zgarishning xarakteriga ko‘ra, ikki xil tavsiflash mumkin: a) salbiy interferensiya; b) ijobiy interferensiya.

Interferensiyaning salbiy xarakterlisi bir til jamoasi vakilining ikkinchi tilning lisoniy me’yorlarini bilmasligi oqibatida vujudga keladi. Unda ikkinchi tilning muayyan sathiga xos lisoniy me’yorga amal qilinmaydi. Bu jarayonda so‘zlovchi mansub bo‘lmagan tilda nutqiy g‘alazlik so‘zlovchining o‘ziga sezilmagan holda paydo bo‘ladi. Bunday xatoni taniqli tilshunos Nizomiddin Mahmudov “interferentiv xato” deb ataydi. Bir necha tilni biluvchi odam ham faqat o‘z ona tilini har tomonlama mukammal biladi. Chunki, o‘ziniki bo‘lgan ona tili onadan bevosita o‘tadi, butun sir-sinoati, unda mujassam topgan milliy tafakkur tarzi bilan bevosita o‘zlashtiriladi. Mutaxassislarning yakdillik bilan ta’kidlashicha, boshqa har qanday o‘zga til esa ana shu ona tili vositasida o‘rganiladi. Shuning uchun ham ikkinchi bir tilni o‘rganishning dastlabki bosqichida o‘rganuvchi nutqida ko‘pincha **interferentiv** xatolar, ya’ni boshqa tilga g‘ayriixtiyoriy ravishda (o‘z til qonuniyatlari asosida yondoshuv natijasida yo‘l qo‘yiladigan) xatolar uchraydi. Yana shunisi ham borki, bola ongida faqat bir til, ona tilining shakl-u shamoyili gavdalanadi. O‘zbek yoki musulmon boshqa millatlarda ham til va tafakkur qonuniyatlariga asosan, sigir va boshqa jonivorlarga ham “Nima?” degan so‘roq qo‘yiladi. Rus tilini endi o‘rganayotgan yoki yaxshi bilmagan shaxs o‘z tafakkur tarzidan kelib chiqib, “Nima?” so‘rog‘ini rus tiliga tarjima qilib “корова”ga nisbatan “Что?” deyishi mumkinki, bu bilan u **interferentiv xatoga** yo‘l qo‘yadi.

Bir til jamoasiga mansub shaxs boshqa tilda yozilgan matnni o‘qiganda, u o‘sha tilning fonemalarini o‘z tiliga xos talaffuzda (intomemada) o‘qiydi. Natijada nutqiy lahzada ikkinchi tilning orfoepik me’yori “buziladi”. Masalan, rus tilidan o‘zlashgan *direktor, kollektor, diktator, senator, redaktor, proyektor, rektor, proyektor* kabi so‘zlarni qanday yozilgan bo‘lsa, shunday talaffuz qiladi. Ruscha talaffuz me’yorlarida esa: *директыр, коллектыр, диктатыр, сенатыр, редактыр, проектыр, ректыр, прожектыр* tarzida aytilishi va o‘qilishi lozim. Yoki tilning grammatik tizimiga xos interferensiya ko‘rinishiga misol tarzidagi

“моя сестра”ni “мой сестра”; “сестра пришла”ni “сестра пришёл” tarzida rus tilining grammatik jins kategoriyasi qonun-qoidalarini bilmasdan, “poymol qilishi” ham *interferentiv* xatodir. Ta’kidlash joizki, bu **interferensiya** hodisasi faqat xatoliklar manbai bo’lgan salbiy hodisa deb qaralishi ham bir yoqlama qarash bo’lar ekan. Muayyan tilning fonetik, leksik va grammatik qurilishi takomillashuviga tashqi omil sifatida xizmat qilishi bu hodisaning ijobiy tomonidir.

O’zbek tili unli fonemalari miqdorining sakkiz-to’qqiztadan oltitaga ixchamlanishini professor A.Berdialiyev **ijobiy interferensiya** deb qaraydi. Bu interferensiya tojik-fors tilining o’zbek tiliga ta’siri o’laroq vujudga kelgan. Shuningdek, o’zbek adabiy tili fonetik tizimida singarmonizm hodisasining tugal barham topishi ham fors-tojik tili ta’sirida amal qilgan ijobiy interferensiyaga misol bo’ladi. Bu hodisaning aks holati mashhur tojik olimi T.M.Maqsudov tomonidan qayd etiladi. Olimning fikricha, “чез” va “чихоз” so’zlari oralig’ida “чихез” shakli bo’lishi lozim. Chunki Isfara mintaqasi atrofidagi o’zbek shevalarida e/o hodisasi ko’p so’zlarda kuzatiladi. Masalan, *буев* (adabiy tilda *birov*), *хевуч* (hovuch), *белбев* (belbog’), *нек* (nok), *дери* (doru)... Va boshqa tojik shevalarida ham yana bir boshqa manzara a/e hodisasi kuzatiladiki, buni ham turkiy tillardagi singarmonizm hodisasining ta’siri deb izohlanadi. Daqiq tilshunos olim ushbu maqolasida tojik tilidan o’zbek tiliga o’tgan juda ko’p o’zlashma so’zlar bilan birga, o’zbek tilidan hozirgi tojik adabiy tiliga o’zlashgan anchagina xarakterli so’z misollarni keltirib o’tadi: *биқин, ёш, қатик, чет, қайчи, қавурға, тилгак, қаросавуқ...* Tojik tilida, o’zbek tilining ta’siri tufayli, otlarning kelishikli, ko’makchili shakllari ham vujudga kelgan: *зимистонанда, баҳоранда, мактабанда, бозоранда, хонаба, корба* (Asli tojikchada: *дар зимистон, дар баҳор, дар мактаб, дар бозор, ба хона, ба кор*). Bu ijobiy morfologik **interferensiya** deb baholanadi.

Professor A.K.Borovkovning ta’kidlashicha, fors-tojik tilidan qabul qilingan so’zlar o’zbek tilining lug’at tarkibidan mustahkam o’rin olgan, chunki, ular muayyan narsa va predmet nomi sifatida faol ishlatiladi. Ular o’zbek tilining o’z mulki darajasida singishib, uning morfem, lug’aviy va morfem tizimini kengaytirgan, ayrimlarining boshqa tilga mansubligi mutlaqo unutilgan. Birgina *bajarmoq* so’zining o’zbek tilidagi amali bunga ishonarli dalil bo’la oladi. Bu so’z, aslida, tojik tiliga mansub bo’lib *ба жо овардан* iborasining qisqargan shaklidir. *Astoydil, hoynahoy* kabi so’zlar ham ana shu tavsifda bo’lib, *аз таҳти дил, хоҳи на хоҳи* forscha-tojikcha iboralarining qisqargan shakllaridir. O’zbek tilining takroriy so’zlar tizimida ham tojik tilining sezilarli ta’siri bor. O’zbek *tilida uyma-uy, ko’chama-ko’cha, eshikma-eshik, shaharma-shahar* ko’rinishida uchraydigan takroriy so’zlar tojik tilining ba unsurli *хона ба хона, кўча ба кўча, дар ба дар* kabi takroriy so’zlari andazasida paydo bo’lgan:

1. Vaqt tadrijiy almashinuvini bildiruvchi: *minutma- minut, soatma-soat, haftama- hafta, oyma-oy, yilma-yil.*

2. Makon almashinuvi: *dalama-dala, cho'lma-cho'l, tog'ma-tog', qirma-qir, yo'lma -yo'l.*

3. Transport vositalari almashinuvi: *moshinma-moshin, poyezdma-poyezd, samolyotma-samolyot.*

4. Muttasillik va izchillik ma'nosidagi: *izma-iz, so'zma-so'z, bosqichma-bosqich.*

5. Miqdor yoki uzunlikda arang yetishish holati: *uchma-uch* (нўт ба нўт). Xaridorgirlik ma'nosida: *qo'lma-qo'l* (даст ба даст).

6. Tartibli izchil almashinuv: *oldinma-ketin, birma-bir, navbatma-navbat* va hokazo.

Seziladiki, interferensiya – keng ko'lamli lisoniy hodisa. Bir maqolada uning barcha ko'rinishlarini tavsiflash qiyin. Shu bois bu maqolada interferensiya hodisasining ayrim umumiy tomonlari haqidagina fikr yuritdik xolos. Grafik va orfografik, intonatsion va punktuatsion, uslubiy interferensiya o'z tadqiqotchilarini kutmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Алиев А. Ўзлаштирилган сўзлар // Тилшунослик масалалари. ТошДУ илмий ишлар тўплами, 608 – Тошкент, 2007.
2. Бердиалиев А. Ўзбек синхрон социолингвистикаси. Хужанд - 2015.
3. Бердиалиев А., Хидиров Р. Ўзбек ва тожик лисоний алоқалари. Душанбе: “Ирфон”, 2011.
4. Раҳмонбердиев К. Ўзбек тил контактлари. Тошкент : 1989.
5. Бердиалиев А. Зокиров М. Ўзбек ва тожик лисоний алоқалари. Фарғона , 2017.
6. Боровков А.К. Изменения в лексике узбекского литературного языка и новый алфавит // Изв. УзФАН ССР, №7.
7. Вайнрах О. Одноязычие и многоязычие // Новое в лингвистике. Вып. VI. - М.1972.
8. Зокиров М. Лингвистик интерференция ва унинг ўзбек-тожик билингвизмида намоён бўлиши. НДА . Тошкент, 2007.
9. Локшина С.М. Краткий словарь иностранных слов. М.,
10. Раҳмонбердиев К. Ўзбек тил контактлари. Тошкент : 1989.
11. Юсупов К. Ўзбек ва тожик тилларининг ўзаро таъсири. -Тошкент, 1974.

MUNDARIJA

<i>Sirojiddinov Shuhrat</i>	O'zbek tili – xalqaro maydonda!	
I SHO‘BA. O‘ZBEK TILSHUNOSLIGI VA TILSHUNOSLIKNING NAZARIY MASALALARI		
<i>Ashirboyev Samixon</i>	O'zbek adabiy tilining tayanch dialektini belgilash yo'lida	6
<i>Hakimova Muhayyo, Rahmatova Feruza</i>	O'zbek tilida kognitiv metonimiya	11
<i>Juraqobilova Xamida</i>	She'riy asarlarda kognitiv metaforalar shakllanishida lingvomadaniy omillarning ta'siri	17
<i>Mustafayev Fizuli</i>	Kino dilində söz birləşməsi və qoşa sözlər haqqında	24
<i>Jabborov Baxrom, Sharipova Sarvinoz, Istamova Shohista.</i>	O'zbek iboralarining milliy mentalitetni ifodalashdagi o'rni	32
<i>Turdiboyev Tohir</i>	Yordamchi so'zlar masalasiga doir ayrim qarashlar	37
<i>Abjalova Manzura</i>	Hozirgi o'zbek tili leksik sathiga doir ba'zi masalalar	42
<i>Sheronov Boyirboy</i>	Sintaktik sathda mazmuniy-shakliy nomutanosiblik haqida	50
<i>Madjidova Dilorom</i>	Современные методы и проблемы прикладного языкознания	54
<i>Tolipova Dildora</i>	Лакуны в узбекских письменных литературных источниках и проблемы их перевода	59
<i>Elova Dilrabo</i>	O'zbek tilshunosligida uslubiy xoslanishni farqlash xususidagi qarashlar	67
<i>Abdullayev Jumanazar</i>	Yangi O'zbekistonning mumtoz tilshunoslik merosi, zamonaviy lingvistik qadriyati	73
<i>Israilova Saodat</i>	Turk va o'zbek tillarida rang bildiruvchi leksemalar semantikasi	84
<i>Kasimova Ziyoda</i>	Cho'lponning "Kecha va kunduz" romanidagi frazeologik birliklarning badiiy-uslubiy tahlili	88
<i>Baxodirova Shaxlo</i>	Lakuna va realiya munosabati	92

<i>Hakimov Dilshod</i>	“Biz” va “o‘z” olmoshlarining o‘zbek tilidagi funksional maqomi: struktur-semantik tahlil	98
<i>Kurbanbayev Otabek, Qodirberganova Dilnura</i>	O‘tkir Hoshimov asarlarida so‘z birikmasining turlari O‘tkir Hoshimov asarlarida so‘z birikmasining turlari	107
<i>Allaquliyeva Qunduz</i>	Ixtionimlarning lingvistik va ekstralingvistik omillar asosida yangi ma’no ifodalashi	113
<i>Isoqulova Qunduz</i>	So‘z-gaplarning noverbal vositalar bilan ifodalanishi	117
<i>Ismayilli Ayshen</i>	Sintaktik yolla yaranan mikrotoponimlar xulasə	122
<i>Davronova Zarnigor</i>	Sadriddin Ayniyning “Sudxo‘rning o‘limi” qissasidagi antroponimlarining kognitiv-semantik tahlili	132
<i>Muzaffarova Zarrina</i>	Metonimiyaning konseptual modellari	136
<i>Yusupova Aziza</i>	Metaforaning she’riy matnlarda aks etishi	140
<i>Mamarasulova Maftuna</i>	Fonosemantik g‘oyalarning rivojlanish bosqichlari	146
<i>Abdurasulova Dilnoza</i>	Ayollar nutqida konnotatsiya va murojaat birliklarining pragmatik xususiyatlari	151
<i>Soqiyeva Shirin</i>	Tilshunoslikda konseptni o‘rganishda til va madaniyatning o‘rni	157
<i>Abruyeva Zaxro</i>	O‘zbek tilidagi murojaat shakllarining konseptual tuzilishi	160
<i>Bovmanova Bashorat</i>	O‘zbek tilida halollik tushunchasining leksik-semantik ifodalanishi	164
<i>Jumaniyozova Charos</i>	Hajm-o‘lchov bildiruvchi sifatlarning nisbiylik xususiyati	168
<i>Xayrullayeva Ra’no</i>	Kichraytirish qo‘shimchalarining nutqdagi ahamiyati	172
<i>Tursunova Sojidxon</i>	“Fayzining amakisi” hikoyasidagi nutqiy akt vositasida ifodalangan ironiyalar tahlili	177

<i>Utegenova O'g'iloy</i>	Badiiy asarlarda tasviriy ifodalar	181
<i>Maxmudova Matluba</i>	Qaratqich kelishigi semantikasiga doir ayrim mulohazalar	185
<i>Xolmamatova Sarvinozxon</i>	Konnotatsiya va konnotativ birliklarning o'rganilganlik darajasi hamda turlari	191
<i>Turg'unboeva Dilnoza</i>	Zamonaviy tilshunoslikda miqdor kategoriyasining o'rni	199
<i>O'ralova Nargiza</i>	Parsellyatsiya va metaforaning o'zaro aloqadorligi	204
<i>Jabborova Aziza</i>	O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning BMT Bosh Assambleyasining 72-sessiyasida so'zlagan nutqidagi evfemizmlarning morfologik tahlili	209
<i>Odilova Dilobar</i>	Jahon tilshunosligida o'xshatishlarning ilmiy tadqiqi	214
<i>Nazarov Qobilbek</i>	Turli tizimdagi tillarda soma komponentli maqollarning tasniflanishi	218
<i>Mullaboyeva Shirin</i>	Til, estetik tafakkur va didning paremiologik birliklarda ifodalanishi	226
<i>G'aybullayev Erkinjon</i>	O'zbek madaniyatini ifoda etishda lakunalarning roli: Cho'lpon asarlari misolida	230
<i>Oripova Mavluda</i>	Sinestezik metaforalarning lingvomadaniy xarakteri:sinestezik metafora va milliy o'ziga xoslik	240
<i>Otaxonova Sohiba</i>	Antroponimlarning internet va yangi media makonidagi o'rni	245
<i>Shodmonaliyeva Yulduz</i>	Modallik bilan tasdiq-inkor kategoriyasining o'zaro munosabati	250
<i>Sobirova Maftuna</i>	Konchilik terminotizimi va uning o'zbek leksik tizimidagi o'rni	256
<i>Umarova Shahzoda</i>	O'zbek tilshunosligining kombinator lingvistikaning shakllanishidagi o'rni	260
<i>Turg'unova Maftuna</i>	Til taraqqiyotida kognitiv tilshunoslikning o'rni	270
<i>Muratova Nafisa</i>	Tilak va tabrik nutqiy aktida ekstralingvistik	274

	vositalarning o'rni	
<i>Murotov Hamro</i>	Reklama matnlarining tasnifi	280
<i>Normuminov Laziz</i>	Qo'chqor Norqobil hikoyalarida xalqona so'zlashuv, ibora va maqollarning qo'llanishi	285
II SHO'BA. AMALIY TILSHUNOSLIK VA LINGVODIDAKTIKA MUAMMOLARI.		
<i>Xolmanova Zulxumor</i>	Tilning ma'lumotlarni saqlash va yetkazish funksiyasi	289
<i>Qurbonova Munavvara</i>	Ontolingvistika va pragmalolingvistika munosabatida deyktik birliklarning o'rni	297
<i>Ruzibayeva Nigoraxon</i>	Psychological needs in the language classroom	303
<i>Abdurahmonova Muqaddas</i>	Ментальные омонимы в когнитивной лингвистике	308
<i>Umurzoqova Marhabo</i>	Badiiy matnda ayol lisoniy shaxs tiplari xususida	317
<i>Abjalova Manzura</i>	O'zbek tili multikorpusi – zamonaviy ta'limiy tizim	321
<i>Ruzmetova Novval</i>	Роль узбекских народных традиций в социокультурном развитии студентов	326
<i>G'ulomova Nargiza</i>	Alisher Navoiy mualliflik korpusini yaratishda statistik ma'lumotlarning muhimligi	335
<i>Dedaxanova Muazzam</i>	Lingvistik ekspertizaning yuzaga kelishi va shakllanish tarixi	344
<i>Shamsiyeva Manzura</i>	Animatsion filmlarning aksiolingvistik jihatlari	347
<i>Xudaykulova Shaxnoza</i>	O'zbek tili diskursida global qadriyatlarining aksiolingvistik integratsiyasi	353
<i>Ibragimova Sayyora</i>	Псевдонимы узбекских и русских писательниц: генезис, семантика и когнитивные особенности	357
<i>Tilyabayev Kamil</i>	Благодарные: из эмоционального опыта	361

	изучения узбекского языка как второго	
<i>Alimardanov Elyor</i>	Xorazm dialektal zonasining qipchoq shevali areallari	369
<i>Bozorova Sabohat</i>	Gazeta tili va publitsistik janrlarning lingvostilistik xususiyatlari	372
<i>Abduvoxidova Mavzuna</i>	Обучение грамматике в условиях коммуникативного подхода	377
<i>Mamadayupova Vasila</i>	Katta yoshdagilarning xorijiy til o'rganishi	381
<i>Azizova Feruza</i>	Raqamli texnologiyalarning til evolyutsiyasiga ta'siri: XXI asrda yozma va og'zaki muloqotning transformatsiyasi	385
<i>Abdullayeva Roxila</i>	Xarakter ifodalovchi birliklarning freym tahlili	389
<i>Yusupova Shahzoda</i>	Suggestiv nutq ta'sirchanligini oshirishda sifatlarning o'rni	393
<i>Mamirova Xayriniso</i>	Ko'p ma'noli so'zlarni qayta ishlashning gibridd modellari	398
<i>Nabiyeva Parvina</i>	Assotsiativ tezaurus: til tasviri va inson ongining modellashtirilishi	405
<i>O'rinova Zarifa</i>	Iqtiboslarning intertekstual tezaurusda aks etishi	410
<i>Rayimjonova Matluba</i>	Rauf Parfi she'riyati leksikasini chastotali lug'at asosida tadqiq qilish muammolari va yechimlari	414
<i>Turobova Nargiza</i>	Ulug'bek Hamdam ijodining lingvopragmatik tahlilida presuppozitsiya	418
<i>Abdullajonova Madina</i>	"Fiziologik xatolar"ni disgrafiyadan farqlash masalasi	424
<i>Pulatova Umriniso</i>	Yoshlar slengining ayrim o'ziga xos hududiy xususiyatlari	428
<i>Imomova Ismigul</i>	Dramatik matnlarda qo'llanilgan barqaror birikmalar va maqollarning intertekstual ohang va mazmunini boyitishdagi roli	435
<i>Arolova Nafisa</i>	Til o'zlashtirishda leksik portlash hodisasi	440
<i>Tursunboyeva Fayiza</i>	Korpus lingvistikasining diniy matnlardagi o'rni	443

<i>Amrullayeva Mohinur</i>	O'zbek tilidagi ayrim fe'l-atvor frazemalarining semantik tasnifi va uslubiy xususiyatlari	450
<i>Mirnosirova Dilbar</i>	Bolalar verbal assotsiatsiyalarining ayrim sintaktik xususiyatlari	454
<i>Aminova Zilola</i>	Darsdan tashqari mashg'ulotlarda o'zga tili o'quvchilarning nutqini o'stirish	462
<i>Muratova Ademi</i>	Multilingualism and bilingualism in turkic-speaking countries: contemporary challenges and development prospects	466
<i>Umurzakova Zuxraxon</i>	Ona tili darslarida interaktiv raqamli resurslarni tatbiq etishning didaktik qulayligi	472
<i>Maxmudjonova Nargizaxon</i>	Tilshunoslarga bog'lab berilgan tomorqa...	477
III SHO'BA. MADANIYATLARARO MULOQOT VA O'ZBEK TILI TARAQQIYOTI		
<i>Uluqov Nosirjon, Solixodjayeva Xavasxon</i>	O'zbek sayillari va ayrim turk bayramlarining etnolingvistik hamda lingvokulturologik tahlili	481
<i>Mirzodjanova Malika</i>	Сравнительный семантический анализ употребления английских “over”, “above” и их таджикских эквивалентов	489
<i>Komilova Gavharoy</i>	Nutq tadqiqida yangi yondashuvlar	484
<i>Pulatova Zamira</i>	Роль межкультурной коммуникации в процессе изучения языков	497
<i>Moldokulova Elina</i>	Сохранение узбекской культурной идентичности через язык и традиционный костюм в эпоху глобализации	501
<i>Yo'ldoshxonov Javohirbek</i>	Микротопонимы как ономастическая реалия: сравнительный анализ ташкента и лондона	505
<i>Abduqodirova Zebo</i>	The role of lingvocultural competence in the translation of specialized ecological texts. (English and Uzbek languages)	509

<i>Otamirzayeva Sug'diyona</i>	Teaching legal english in uzbek context: challenges of terminology	514
<i>Sayfiyeva Komila</i>	Fitonim komponentli o'zbek va ingliz maqollarining madaniyatlararo qiyosiy tadqiqi	521
<i>Madjidova Maftuna</i>	Лингвосоматические единицы которые характерные для арабской культуры	529
<i>Xasanova Sohijamol</i>	Ingliz va o'zbek tillarida "yaxshilik" va "yomonlik" kategoriyalarining lingvokulturologik tahlili	534
<i>Lafasova Mavjuda</i>	Xorij tilshunosligida o'xshatishlar tadqiqi	539
<i>Olimova Mushtariybonu</i>	O'zbek va ingliz xalq maqollaridagi "omad" va "omadsizlik" konseptlarining qiyosiy tahlili	544
IV SHO'BA. O'ZBEK TILINING XORIJDA O'QITILISHI VA O'ZARO HAMKORLIK MASALALARI		
<i>Akalin Ahmet</i>	<i>Kültür Taşıyıcısı Olarak Özbek Dilinin Diplomatik Fonksiyonu</i>	549
<i>Rahmonqulov Abdunazar</i>	O'zbek va tojik tillari interferensiyasi haqida	555
<i>Rafibayeva Nasiba, Mingboyeva Oypari</i>	Лингвистика и страноведческий аспект в преподавании иностранного языка	559
<i>Xakimova Mavzunadjon</i>	Лингвистическое табу и стратегия эвфемизации в таджикском и английском языках	563
<i>Musurmankulova Shaxribon</i>	Turk tiliga xos ayrim frazemalar tahlili	569
<i>Xodjayeva Mashhura</i>	Влияние глобализационных тенденций на методику обучения иностранным языкам	576
<i>Erkaboyeva Havojon</i>	Translation studies and the internationalization of the uzbek language	581

<i>Axmedova Niluzar</i>	Emotsional leksikaning semantik-pragmatik talqini: ingliz va o'zbek tillari misolida	584
V SHO'BA. TIL TARIXI VA TURKIY TILLAR TADQIQOTLARI		
<i>Seyhan Tanju</i>	Ali Şir Nevâyî ve Üslubunda Fiillerin Yeri	589
<i>Abdushukurov Baxtiyor</i>	O'zbek tilining tarixiy takomili va buguni	604
<i>Rahimi Farhad</i>	Nezrali'nin Çağatay Türkçesi Sözlüğünün Yanlışıları Üzerine	611
<i>Jafarzade Vahide</i>	Mustafa Zəririn "Siyərün-nəbi" əsəri haqqında bəzi qeydlər	640
<i>Muhammadiyaheva Dilafró 'z</i>	"Boburnoma" parallel korpusini yaratishdagi tarjima tamoyillari	650
<i>Bo'ronov Anvar</i>	Poloves-qipchoq tillari maishiy leksikasi milliy identifikatsiyalash mezoni sifatida	657
<i>Xo'janiyazova Shahnoza</i>	Alisher Navoiyning "Sab' ai sayyor" asaridagi idish-tovoq nomlarining leksik-semantik xususiyatlari	665
<i>Xolmurodova Mushtariy</i>	"Nasoyim ul-muhabbat" asaridagi tibbiy terminlar tahlili	670
<i>Mirzayeva Ulker</i>	Yunan mənəbələrində işlənən Azərbaycan antroponimlərinin leksik-semantik təhlili	676
<i>Babazade Rahshane</i>	Mustafa Zəririn "Yüz hədis və yüz hekayə" əsərində zərflər	684
<i>Yodgorov Hamid</i>	"Qo'noq" umumturkiy leksemasining etimologiyasi	697
<i>O'razova Iqbol</i>	Frazemalar kognitiv semantikaning o'rganish obyektı sifatida	701
<i>Azizzade Turkan</i>	R.O.Şor Yafəs-türk dil əlaqələri haqqında	705
<i>Saygin Muhterem</i>	Klasik Türk Edebiyatının Doğu Sahasında Sevgili İçin Kullanılan Bir İfade Körke Bay (Körkke Bay,	711

	Görge Bay)	
<i>Hamishog'lu Meryem</i>	Türkçenin İlk Sözlüğü Dîvânu Lugâti't-Türk'ten Özbek Türkçesine Bitki Adları	718
<i>Bakirov Qudratillo</i>	Turkiy dunyoda vaqt tushunchasi va uning o'rganilishi	734
<i>Sattorova Shahnoza</i>	O'zbek va turk tillarida bir xil etimologiyaga ega o'simlik nomlarining qiyosiy tahlili	739
<i>Maqsudova Feruza</i>	Muqaddas qadamjo nomlari – onomastika sohasining o'rganish obyekti sifatida	745
<i>Azizova Nilufar</i>	“Devonu lug'otit turk”dagi o'z qatlamga oid ijtimoiy munosabat semali leksemalar	750
<i>O'tkirbek Muhammad Sobir</i>	Arba'in she'rlarda “hayit” so'zining lingvopoetik timsollari	756
<i>Siddiqova Naimaxon</i>	Eskirgan so'zlarning eskirmagan ma'nolari	760
<i>Qasimova Sema</i>	“Kitabi-Dədə Qorqud” matnlərində qadin-kishi müraciət formalarinin üslubi, linqvistik və psixolinqvistik tahlili	766
<i>Turdiyeva Roza</i>	O'zbek, qoraqalpoq va ingliz tillaridagi maqollarda zoonimlarning umumiy va milliy xususiyatlari	774